

Davacı : TABGİS - Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve
Gaz Şirketleri İşveren Sendikası

Vekili : Av.Yalçın Ünal
Büyükdere Cad. No:79/5 Bor Apt.
Mecidiyeköy/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av.Meltem Türkoğlu (Özbaysal) - Aynı Adres

İstemin Özeti : Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası (PÜİS), Ankara Akaryakıt

Satıcıları Derneği ve Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası (TABGİS)'nin gerçekleştirdiği karar ve eylemlerle akaryakıt istasyonlarındaki kredi kartlı satışlarda komisyon uygulanması ve promosyonların kaldırılması yönünde faaliyetlerde bulunmalarına ilişkin olarak yapılan soruşturma sonucunda; eylem ve kararlarının 4054 sayılı Yasa'nın 4.maddesi kapsamında olduğu belirlenen söz konusu teşebbüs birliklerinden, PÜİS ve TABGİS'E idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 18.9.2000 tarihli ve 00-35/392-219 sayılı kararının davacı ile ilgili kısmının; Ankara İline münhasır olarak başlatılan soruşturmanın diğer illeri de kapsayacak şekilde genişletilmesinin usule aykırı olduğu, alınan kararların tavsiye kararı olduğu, hiçbir bağlayıcılığı bulunmadığı, üye sayısı dikkate alındığında birliğin rekabet ortamını bozacak ölçü ve etkide karar alamayacağı, kredi kartlı satışta komisyon uygulanmasının ticari bir zorunluluk olduğu iddiasıyla iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu kararın usul ve hukuka uygun olduğu, davacı iddialarının hukuki dayanağı bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

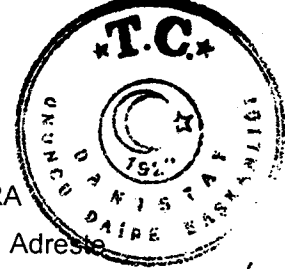
Danıştay Tetkik Hakimi : Hüseyin Özgün

Düşüncesi : İdari işlem niteliğindeki dava konusu kurul kararında karşı oya yer verilmemiş olması kararın iptalini gerektiren bir hukuki sakatlık hali olmayıp, hukuki sonucu değiştirmeyen bir şekil noksanlığı olduğundan işlemin esasının incelenmesi gerekmektedir.

Bu nedenle ara kararı ile şikayet dilekçeleri, savunma yazıları, ek yazılı görüşe karşı verilen cevaplar olmak üzere karara dayanak alınan tüm bilgi ve belgeleri içeren işlem dosyasının istenilerek, ara kararı gereğinin yerine getirilmesinden sonra esas hakkında karar verilmesi gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı : Emin Celalettin Özkan

Düşüncesi : 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2.maddesinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan dava olarak

d-tanımlanan iptal davalarındaki "şekil unsuru"; idari işlem kesin nitelik kazanıncaya, yani yürütülmesi zorunlu hale (icrai) gelinceye kadar idarece izlenmesi ve uyulması gereken yol, yöntem, hazırlık çalışmalarını ve incelemeleri kapsar.

İdari işlemlerin belli şekil ve usul kurallarına bağlı tutulmasının amacı yönetilenlere güvence sağlamaktır.

İdari işlemlerin bağlı olduğu şekil yasa ve düzenleyici tasarruflarda da gösterilir.

Mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak amacıyla çıkarılan 4054 sayılı Yasa'da; Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarındaki usul son derece ayrıntılı olarak düzenlenmiş; kararlarda bulunması gereken hususlar başlıklı 52.maddesinin (k) bendinde varsa karşı oy yazılarının da kararda bulunması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Bakılan uyuşmazlıkta, iptali istenilen ve oyçokluğuyla alınan karara muhalif olan üyelerin azlık oylarının kararda yer almadığı anlaşılmaktadır.

Dava konu Rekabet Kurulu Kararının niteliği ve kararda yer alan yukarıda belirtilen şekil noksanlığının kararı ne şekilde sakatladığı hususuna gelince;

Davaya konu edilen Rekabet Kurulu kararı, birden fazla iradenin biraraya gelerek, idari organ adına iradenin açıklanmasıyla oluşan kollektif işlem niteliğindedir.

Kollektif işlemler bir idari organ ya da kurulda söz sahibi durumundaki birden fazla kişinin, aynı konuda ve aynı amaçla, belirli bir hukuki sonuç yaratmak için idari organ yada kurul adına açıkladıkları ve tek yanlı bir irade sonucunda oluşarak hüküm ifade ederler. (Dr.Celal Erkut-İdari İşlemin Kimliği)

Davaya konu karar da, 4054 sayılı Yasa uyarınca kurulmuş olan Rekabet Kurulu'nun yine yasa gereği ve çok ayrıntılı bir şekilde düzenlenen usule uygun olarak yaptığı ön araştırma soruşturmada elde edilen bilgi ve belgelerin yapılan toplantı ve müzakerelerde değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkmıştır.

Karara muhalif olan üyelerin azlık oylarının kararda yer almamış olması halinin, tali bir şekil noksanı olduğu ve bu haliyle kararı sakatlamayacağı ileri sürülebilir ise de; birden fazla kişiden oluşan idari organların kararlarında, kişiler kendi nam ve hesaplarına değil, mensubu oldukları idari organ adına iradelerini açıkladıklarından, Rekabet Kurulu'nu oluşturan üyelerin ayrı ayrı açıkladıkları iradeleri, hukuk düzeninde Kurul'un iradesi şeklinde, bir bütün olarak ve tek bir irade altında hukuksal değer kazanacağından ve bu husus, 4054 sayılı Yasanın 52.maddesinin (k) bendinde; kararda karşı oy yazılarının bulunması şeklinde açıkça hükme bağlanmış olması nedeniyle, karara muhalif olan üyelerin azlık oylarının kararda yer almamış olması kararı sakatlayan asli şekil noksanlığı olarak değerlendirilmiştir.

Yukarıda ayrıntılarıyla belirtildiği şekilde; Rekabet Kurulu'nun soruşturduğu konuyla

İlgili olarak ortaya çıkacak iradesinin, azlık oylarının da yer aldığı bir kararla, bir bütün olarak açıklanması söz konusu olup, azlık oylarının müstakil olarak tarafa tebliğ edilmesinin de aynı şekilde noksanlığını ortadan kaldırmaya nitelikte bulunmamaktadır.

Belirtilen nedenle, şekil unsurundaki sakatlığı nedeniyle davaya konu Rekabet Kurulu kararının iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü;

Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası (PULS), Ankara Akaryakıt Satıcıları Derneği ve Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası (TABGİS)'nin gerçekleştirdiği karar ve eylemlerle akaryakıt istasyonlarındaki kredi kartlı satışlarda komisyon uygulanması ve promosyonların kaldırılması yönünde faaliyetlerde bulunmalarına ilişkin olarak yapılan soruşturma sonucunda; Rekabet Kurulu'nun 18.9.2000 tarih ve 00-35/392-219 sayılı kararı ile,

1. Ankara Akaryakıt Satıcıları Derneği adı altında bir kuruluşun mevcut olmadığı; ayrıca, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesi anlamında bir teşebbüs birliğinin de mevcut bulunmadığı, dolayısıyla Ankara Akaryakıt Satıcıları Derneği'ne ilişkin karar ve eylemlerden söz edilemeyeceği ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun anlamında bir ihlal söz konusu olmadığından bu konuda bir işlem yapılmasına yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile;

2.1. Haklarında soruşturma yapılan Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası ile Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası'nın akaryakıt istasyonlarında kredi kartlı satışlarda komisyon uygulanması ve promosyonların kaldırılmasına ilişkin karar ve eylemlerinin ilgili pazarda rekabeti sınırlamaya yönelik olduğuna;

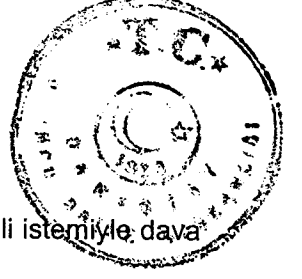
2.2 Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası ile Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası'nın bu tür karar ve eylemlerinin, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında bir ihlal olduğuna;

2.3. Taraflara Kanun'un 9/3 üncü maddesi uyarınca yapılan bildirimde her iki sendikanın da zamanında uyararak; gerek üyelerine gönderdikleri yazılar, gerekse basın açıklamalarıyla kredi kartlı satışlarda uygulanacak komisyon oranları ve promosyonlar konusunda bayilerin kendi iradeleriyle hareket etmeleri yönünde açıklamalarda bulunmak suretiyle ihlale son vermelerinin, taraflara verilecek cezada indirim sebebi olarak kabul edilmesine;

2.4. Bu nedenle; 4054 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin 2 nci fıkrası gereğince takdiren,

a) Petrol Ürünleri İşverenler Sendikası'nın 2.433.600.000 (ikimilyar dört yüz otuz üç milyon altı yüz bin) TL.

b) Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası'nın 2.433.600.000 (ikimilyar dört yüz otuz üç milyon altı yüz bin) TL.

idari para cezası ile cezalandırılmalarına OYÇOKLUĞU ile; karar verilmiştir.

Davacı, anılan Rekabet Kurulu Kararı'nın kendisiyle ilgili kısmının iptali istemiyle dava açmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, iptali istenilen ve oyçokluğuyla alınan kararda, muhalif olan üyelerin karşı oy yazılarının yer almadığı anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 52.maddesinde, Kurul kararlarında bulunması gereken hususlar sayılmış, bunlar arasında (k) bendinde "varsa karşı oy yazıları"nın da kararlarda yer alması öngörülmüştür.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2.maddesinde, hukuka aykırılığı iddia edilerek menfaatleri ihlal edilenler tarafından idari işlemlere karşı açılan iptal davalarında, işlemin şekil unsuru yönünden de yargısal denetime tabi olduğu kabul edilmiştir.

Bu bakımdan, idari işlemin yapılmasında veya bir kararın alınmasında, önceden Yasayla saptanmış bulunan usul ve şekil kuralına uyulmaması hukuka aykırılık halini oluşturur.

Ancak, işlemin şekil unsuru üzerindeki yargısal denetimi sırasında, şekil ve usule aykırılık halinin işlem üzerindeki hukuki etkisinin ve önceden uyulması öngörülen şekil koşullarının konuluş amacının da gözönünde bulundurulması gerekir.

Bilindiği gibi bazı işlemlerin yapılmasında uyulması gereken idari usul ve şeklin önceden Yasayla tesbitinin amacı, kişilere teminat sağlamaktır.

Usul ve şekille ilgili kurallara uyulmaması hukuka aykırılık halini oluşturmakla beraber, bu aykırılığın her zaman, idari işlemin iptalini gerektirmeyeceği yargı kararları ile kabul edilmektedir.

Bu durumda, işlemin şekil unsuru üzerindeki yargı denetiminde, yukarıda da değinildiği üzere, şekil unsurundaki aykırılık halinin işlem üzerindeki hukuki etkisine bakılması gerekir.

Olayda, 4054 sayılı Kanunun 40.maddesinden itibaren Rekabet Kurulunun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak saptanmış ve 52.maddesinde ise, kararlarda bulunması gereken hususlar arasında "varsa karşı oy yazılarının" da yer alacağı belirtilmiştir.

Birden çok iradenin katılımı ile oluşan kararların, tarafların iddia ve savunmaları ile ileri sürülen delillerinin, kurulu oluşturanlarca ortaya konulan görüş ve karşı görüşlerin tartışılması sonunda olduğu gözönüne alındığında, kararın değerlendirilmesinde, çoğunluk oyları kadar, karşı görüşte olanların oylarının bilinmesi önemli olup, kararın bütünlüğü bakımından, kanun koyucu tarafından da bu hususa verilen önem dolayısıyla, anılan Yasanın 52.maddesinde, Kurul kararlarında varsa karşı oy yazılarının bulunması gerekli görülmüştür.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/550
Karar No : 2003/3963

Bu itibarla, dava konusu işlemden, yasayla zorunlu görülen şekil kuralına uyulmaması, esası etkileyen bir noksanlık niteliğinde olduğundan, kanuna uyarlık bulunmamaktadır.

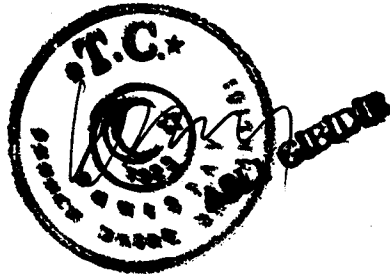
Dairemizin, temyiz aşamasında İdari Dava Daireleri Genel Kurulunca onanan ve karar düzeltme istemleri de reddedilen E:1999/1734, K:2001/53; E:1999/1735, K:2001/52; E:1999/1255, K:2001/2029; E:1998/5517, K:2001/1738; E:2000/1393, K:2001/58; E:2000/1220, K:2001/55 sayılı kararları da belirtilen yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, Rekabet Kurulu'nun 18.9.2000 tarihli ve 00-35/392-219 sayılı kararının davacı TABGİS-Türkiye Akaryakıt Bayileri Petrol ve Gaz Şirketleri İşveren Sendikası ile ilgili kısmının şekil noktasından kanuna aykırılığı nedeniyle iptaline, aşağıda dökümü gösterilen 25.530.000.- lira yargılama gideri ile kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Üret Tarifesine göre belirlenen 200.000.000.- lira avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, 14.10.2003 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Serap	Ali	Ahmet	Suna
KANTARCIOĞLU	AKSOYLU	ÖZTÜRK	BAŞPINAR	TÜRKOĞLU

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvuru ve Karar Harcı : 11.530.000.-
Posta Gideri : 14.000.000.-
Toplam : 25.530.000.-

ŞK